

מסורת הש"ס

(6) (לפני 15.) ב. קדושין (מ. ז. כ"ק ע"ג. ד) ר"ל (ס) ופ"ד דמשיכה. (ז) (ל"ג) כ"ג. (ח) (לפני דף מנ.) (ט) (ל"ג) ד"ה אמר רבא. (י) (ע"ג) מ"ט פ"ו מ"י ד"ה תתני וכו' מה שכתב פ"ו.

הגהות הב"ח

(6) רוב"ל ד"ה באמר וכו' בעלים הוא לא תשיב:

גליון הש"ס

נב"ב ב"ר עבדו חייב. ע"י ירושלמי פ"ד דמשיכה ע"ה דמתני' מעמידין על מ"ס:

הגהות הגר"א

(א) ח"ס ד"ה ק"י. לא להתחייב פ"ד דמשיכה ע"ה מפרש אף התחייב:

השואל את הפרה פרק שמיני בבא מציעא

כ"ד עבדו חייב. בתמיהה. קמ"ל השואל שלמה לי ניד עבדך ושלתה לו חייב השואל באונסיה בדרך והרי לא יצאת מרשות משאלו ליד עבד כ"ד רבי דמיוא והרי הוא כאלו הוליקה לו הוא: נעשה כאומר הכישה במקל והיא סכא. אחרי. הלך משאלתה

ב"ד עבדו חייב (א) א"ר עבד כ"ד רבו אמר שמואל יבעבד עברי דלא קני ליה גופיה רב אמר אפילו תימא בעבד כנעני נעשה כאומר ליה הכישה במקל והיא תבא מיתובי השואל הפרה ושלחה לו ביד בנו ביד שלוחו חייב ביד עבדו פטור בשלמא לשמואל מתניתין בעבד עברי ברייתא בעבד כנעני אלא לרב קשיא אמר לך רב לא תימא נעשה כאמר ליה אלא אימא באמר ליה הכישה במקל והיא תבא דאיתמר השאילני פרתך וא"ל ביד מי וא"ל הכישה במקל ותבא אמר רב נחמן אמר רבה בר אבוחי אמר רב יכיון שיצאת מרשות משאל ומתה חייב נימא מסייע ליה השאילני פרתך ואמר ליה ביד מי ואמר ליה הכישה במקל והיא תבא כיון שיצאת מרשות משאל ומתה חייב אמר רב אשי הבא במאי עסקינן כגון שהותה הצרו של שואל לפנים מוצרו של משאל דכי משלחה לה ודאי להתם אולא אי הכי מאי למימרא לא צריכא דאיכא גזייתא מהו דתימא לא סמכא דעתיה דלמא קיימא התם ולא אתיא אולא להדיא קמ"ל דסמכא דעתיה אמר רב הונא השואל קרדום מחבירו בקע בו קנאו לא בקע בו לא קנאו למאי אילימא לאונסין מ"ש פרה דמשעת שאילה אלא לחזרה בקע בו לא מצי הדר ביה משאל לא בקע בו מצי משאל הדר ביה ופליגא דרבי אמי דא"ר אמי יהמשאל קרדום של הקרש מעל לפי טובת הנאה שבו וחבירו מותר לבקע בו לכתחילה ואי לא קנאו אמאי מעל ואמאי חבירו מותר לבקע בו לכתחילה ניהוריה ולא ליקנייה ולא לימעות ופליגא דר' אלעזר דא"ר אלעזר כדרך שתקנו משיכה בלקוחות כך תקנו משיכה בשומרים בלקוחות כך תקנו משיכה בשומרים וכשם שקרקע

צ"מ.

אמר שמואל בעבד עברי. פי' ר"מ דשמואל פליג עליה דרב ולית הלכתא כוותיה דרב דלמך הכישה במקל ותבא חייב וכן משמע דפליג. והלכתא כוותיה מדבעי גמרא לסויעי לרב דדמי ליה בדומק: דלא קני ליה גופיה. אע"ג דכפ"ק קדושין (דף ע"ג. ו) אמרין דעבד עברי גופו קניו היינו לענין שאין גרעונו מחול אם מחל בעל פה אלא כנעני: באומר הכישה במקל והיא תבא. ואע"פ שעבדו מוליכה לא הו' שאלה בעלים והא' דלמרינו יד עבד כ"ד רבו היינו שנשאל הרב עצמו עם הפרה ושלא עבדו במקומו וכיון שנמקום בעלים (6) לא חשיב ככהמה אצל הכא ששואל את עבדו הוה ליה כשואל שמי פרות דעבדו ככהמה דמי:

כיון שיצאת מרשות משאל נתייב שואל באונסין. לכאורה נראה דמייירי שאלתה מיד לסימטא או לגדי רה"ר דחשיב כאלו משכה שואל אצל יצאתה מיד לרה"ר לא כיון דמשיכה אינו קונה ברה"ר והא' דלא הולך רב לפרס דפשיטא הוא דלא עדיף ממשיכה אי נמי פתס החרות סמוכין פתחיה לגד רה"ר ולא לרה"ר עצמו לכן לא הולך לפרס דא"ת דכהמוכר את הספינה (ב"ב ע"ג. פד): אמרינן רב ושמואל דאמרי מרזייהו כליו של אדם קונה לו בכל מקום חוץ מרה"ר משמע דמדד והניח על גבי סימטא לא קני אלא דוקא כליו קונה לו והכא אמר רב דקונה בסיימטא וי"ל דהתם מיירי כשהיה מתחילה מונח בכליו קודם קנין ולא שהניח המוכר שם כשעת מליכה אצל הניח על גבי קרקע של סימטא לשם קנין קונה ועוד י"ל דהכא מיירי אפי' יצאת מיד לרה"ר דלענין להתחייב באונסין קניא משיכה ברה"ר אף על גב דלא קניא לענין מקח כמו שואל קורדום לרב הונא דלמך לקמן דקני במשיכה להתחייב באונסין אף על גב דלא קניא לחזרה:

וחבירו מותר לבקע בו בכתחילה. תימה דמניח בתוספתא בנקע בקורדום של הקדש בא חבירו ונקע בו ובא חבירו ונקע בו כולם מעלו וליכא למימר דאריי בקורדום כלי שרת ששחטין זו שאין יוצא לחולין דהתם דף ע"ג. ו) א"ן מועל אחר מועל נמוקשין אלא כהמה וכלי שרת בלבד דהא קמ"ל סיפא טעלו ומתנו לחבירו הוא מעל וחבירו לא מעל ונעולה נתנו לחבירו וחבירו לחבירו בולן מעלו זה ואין נראה לר"י נמי דהתם איירי בשלל מתכוונות לגזול אלא כל אחד דעמו לחבירו אחר נקוע ולא יא' לחולין אלא מה שנתייבן להן קרדומות של הקדש דכל אחד מעל לפי שנהנה ואינו יוצא לחולין שהרי לא נתכוונו להוציא מרשות שהוא שם כפ"י לעיל) וסיפא דקמ"ל נתנו לחבירו היינו לחבירו שאינו גוזר ואפילו בלא נקוע מעל לפי שנתכוון להוציא מרשותו והא' דתנן כהנהה א"ן מועל אחר מועל אלא כהמה ובא חבירו ורכב התם איירי בשאינם גוזרים דאי בגוזרים אפילו קדושה דמים נמי כולם מעלו ובמשאל קורדום לחבירו דקאמר רבא ה"ה נראה לר"י לכאורה שאל כל הקורדום לחולין בשאלה זו ולכן חבירו מותר לבקע בו לכתחילה ומ"מ לא מעל אלא לפי טובת הנאה שבו אע"פ שהספסד כולו להקדש ולפי זה נוטל א"ן או קורה של הקדש נמי לא מעל אלא לפי טובת הנאה שבו אך קצת קשה לר"י למה הולך לפרס לפי טובת הנאה כיון שבכל הזמן שנתנה לחבירו לא מעל יותר וע"כ נראה לו יותר שאינו יוצא לחולין אלא אותה הנאה שנתן לשואל ומותר לבקע עד זמן השאלה ולא יותר ובנותנו לחבירו דעלמא מעל לפי כולה וא"ן להקשות א"ן מותר לבקע כיון שמעורב באותו קורדום חולין והקדש מאי שגא ממשכיר ביתו והקדישו דאם דר בו השוכר מעל (ערכין דף נ"ג.) כשכיל שמעורב חלקו בשל הקדש וי"ל כיון שהשאלו ומעל בשאלה יצאת כל הנאת נקוע לחולין וא"ן מעורב זה מן הקדש כלום וא"ת כיון דנתת לחבירו מעל לפי כל מה שהוציא מרשות חולין והקדש ונתן לחבירו גם כן מעל לפי כל מה ששאו הנאת נקוע וי"ל דנתת מועל כד"ן לפי כולה כי כולה הפסיד הקדש אצל כאן לא הפסיד הקדש אלא מה שנפחת הקורדום ע"י נקוע ועובת הנאה ששאלה הו' ע"פ:

ב"ד תקנו משיכה בשומרים. (א) לא להתחייב באונסין וקאמר רבא שומר חנם בלא משיכה חייב בפשיעה כדאמרינן פ"ק האומנין (לפ"ל דף פ.) דהנה לפני שומר חנם והוא הדין שומר שכר בגניבה ואבידה ואי' אשואל קאמר מדאורייתא נמי לא קני אלא במשיכה וליכא למימר דקאי אשוכר שתקנו משיכה ולא קנו מעות דהא שפירות אינה מתקלמת אלא לבסוף ועוד מאי פליגא דלמך הכא אלא לענין חזרה קאמר דשוכר ושואל מיד שמטכו כהמה מרשות הבעלים א"ן בעלים יכולין עוד לחזור והיינו דקאמר ופליגא דרב הונא: פרט

עין משפט

ג"ר מצוה
א מ"י פ"ב מה"ל
שאלה וקדוהו הלכה
ב כ"ק ע"ג ז"ב טושי"ט
ח"מ מ"י ש"ה פ"ב ו' ופ"ה
ח:
ב ב מ"י ש"ה ע"ה הלכה ב
טושי"ט ש"ה פ"ה ה'
מ"ג מ"י ש"ה פ"ה ג'
טושי"ט ש"ה פ"ה ו'
ודלא כרב:
מ"ב ד מ"י פ"ו מה"ל
מעילה הלכה ד'
ה (מ"י) פ"ב מה"ל שפירות
הלכה ח טושי"ט ח"מ מ"י
שמה פ"ה ט' ה':

לענין רש"י

דשול"ט
[דישטורלי"ש]. מפרשים
ע"פ. ספוקות מחבוא.
בוגד"ר [ב"ר] ג"ר.
לחיות אסיר תורה.

מוסף רש"י

השואל קורדום מחבירו
לעשה ימים. בקע בו
קנאו. ה"ל חוקק להשתמש
בו ימי שאלתו וא"ן המשאל
יכול לחזור בו. (פ"ד ע"ג. ח.)
כך חקקו משיכה
בשומרים. שלא יתחייב
שומר כשמיכה עד שימקן.
(ב"ב ע"ג.)